

Sygn. akt V CZ 5/12

POSTANOWIENIE

Dnia 9 maja 2012 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Lech Walentynowicz (przewodniczący)

SSN Wojciech Katner (sprawozdawca)

SSN Anna Kozłowska

w sprawie z powództwa P. K.

przeciwko Skarbowi Państwa - Zakładowi Karnemu Nr 1

o zapłatę,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 9 maja 2012 r.,

zażalenia powoda na orzeczenie o kosztach, zawarte w pkt. II wyroku Sądu

Apelacyjnego

z dnia 19 października 2011 r.,

**oddala zażalenie i przyznaje od Skarbu Państwa Sądowi
Apelacyjnego na rzecz adwokata F. W. kwotę 300 (trzysta)
złoty powiększoną o podatek VAT z tytułu udzielenia
powodowi pomocy prawnej z urzędu.**

Uzasadnienie

Wyrokiem z dnia 19 października 2011 r. Sąd Apelacyjny oddalił apelację powoda P. K. od wyroku Sądu Okręgowego z dnia 13 maja 2011 r. w sprawie przeciwko Skarbowi Państwa - Zakładowi Karnemu nr 1 o zapłatę zadośćuczynienia za naruszenie dóbr osobistych, polegających na odmowie przyjęcia do nauki zawodu w Policealnym Studium Informatycznym; zasądzone zostały koszty postępowania od powoda na rzecz strony pozwanej w wysokości 2700 złotych.

W zażaleniu na postanowienie o kosztach w zaskarżonym wyroku, ustanowiony z urzędu pełnomocnik powoda zarzucił naruszenie art. 102 k.p.c. przez uznanie, że w niniejszej sprawie nie zachodzi szczególnie uzasadniony wypadek, uzasadniający nieobciążanie powoda kosztami postępowania apelacyjnego. Skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania, ewentualnie orzeczenie co do istoty sprawy oraz zasądzenie kosztów postępowania zażaleniowego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

W zakresie ponoszenia kosztów postępowania sądowego zasadą jest zasądzenie ich od strony przegrywającej sprawę (art. 98 § 1 k.p.c.). Wyjątkiem od tej zasady jest możliwość dana sądowi zasądzenia tylko części kosztów albo nie obciążanie strony przegrywającej w ogóle kosztami, jeśli występuje szczególnie uzasadniony wypadek (art. 102 k.p.c.). Zgodnie z utrwaloną wykładnią art. 102 k.p.c. zarówno w orzecznictwie, jak i w doktrynie zastosowanie tego przepisu należy wyłącznie do sądu rozpoznającego sprawę i do uznania, czy zachodzi w niej sytuacja, którą można zakwalifikować jako wyjątkową dla nieobciążania strony przegrywającej kosztami postępowania. Kontrola instancyjna postanowienia sądu w sprawie zastosowania albo niezastosowania art. 102 k.p.c. sprowadza się tylko do oceny prawidłowości uzasadnienia, w którym sąd wyjaśnia przyczyny zajętego stanowiska. Samo zaś zakwalifikowanie przyczyn, jako szczególnie uzasadnionych wypadków, o jakich stanowi art. 102 k.p.c. pozostają w gestii sądu stosującego

powołany przepis (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 19 maja 2006 r., III CK 221/05, Lex nr 439151 i z dnia 3 lutego 2010 r., II PK 192/09, Lex nr 584735).

W rozpoznawanej sprawie Sąd drugiej instancji nie dopatrzył się w sprawie szczególnych okoliczności, które miałyby przemawiać za nieobciążaniem powoda kosztami postępowania. Uzasadnił to prawidłowo, wskazując na to, że sam status osadzonego w zakładzie karnym, jak wynika z ustaleń, pozbawionego dożywotnio wolności, a także jego zły stan majątkowy, który zdecydował o całkowitym zwolnieniu od kosztów sądowych nie są przyczynami automatycznie uwalniającymi powoda od ponoszenia kosztów przegranej sprawy, zwłaszcza w sytuacji wytoczenia i podtrzymywania, jak wynika z uzasadnienia, oczywiście bezzasadnego powództwa. Twierdzenie w zażaleniu, że powód nie ma możliwości pozyskania środków pozwalających na pokrycie należności sądowych „bez swojej winy” brzmi dość osobliwie, gdyby porównać sytuację powoda do trudności w znalezieniu pracy i utrzymaniu się osób, które nie dały powodu do skazania na karę pozbawienia wolności i o których winie w nieznaledzeniu pracy w ogóle nie można mówić. W uzasadnieniu wyroku jest także wytłumaczenie przyczyn, dla których powód nie mógł zostać przyjęty do nauki w wybranym przez siebie zawodzie, więc o szczególnej sytuacji tej sprawy i precedensie co do zastosowania art. 102 k.p.c., wbrew stanowisku zawartemu w uzasadnieniu również nie może być mowy.

Z tych względów na podstawie art. 398¹⁴ w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c. należało zażalenie oddalić, przyznając wynagrodzenie pełnomocnikowi ustanowionemu z urzędu w celu udzielenia powodowi nieopłaconej pomocy prawnej (§ 19 i 20 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. Nr 163, poz. 1348).